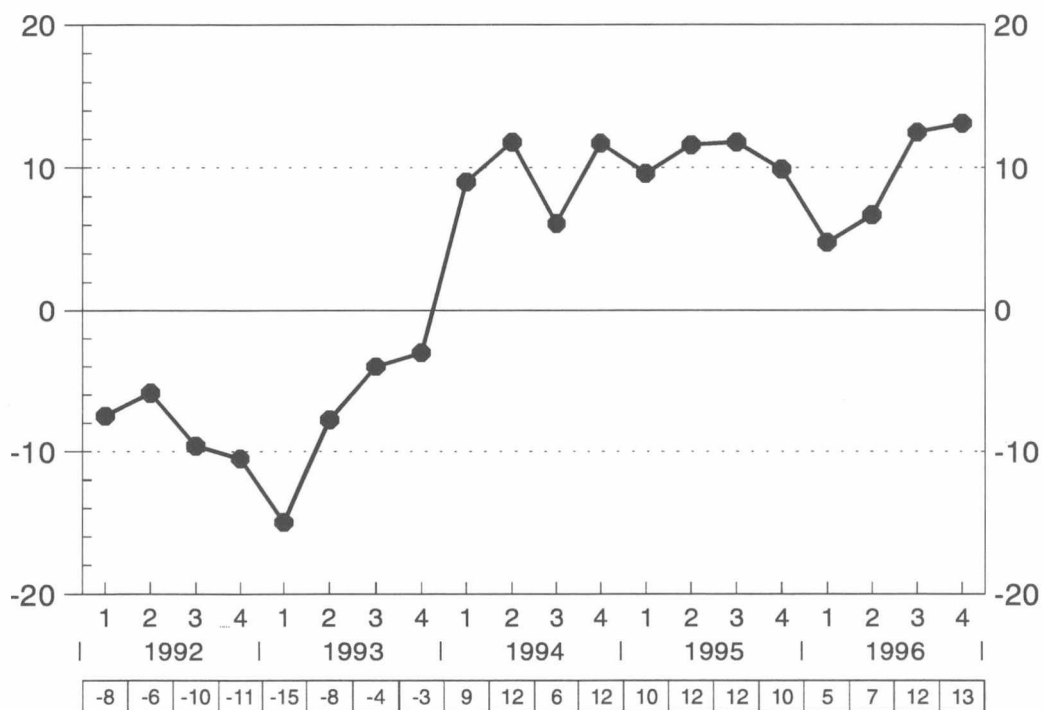

Kuluttajabarometri

1996, elo- ja marraskuu

Kuluttajien luottamusindikaattori

Vuosineljännes ja indikaattorin pisteluku

Sisällys

	Sivu
Katsaus.....	3
Tutkimusmenetelmä	8

Kuviot

1. Suomen taloudellinen tilanne nyt vs. 12 kk sitten.....	9
2. Suomen taloudellinen tilanne 12 kk kuluttua vs. nyt	10
3. Työttömien määrä 12 kk kuluttua nykyhetkeen verrattuna	11
4. Elinkustannukset nyt verrattuna 12 kk sitten	12
5. Kuluttajahinnat 12 kk kuluttua vs. nyt	13
6. Oman talouden tilanne nyt verrattuna 12 kk sitten	14
7. Oman talouden tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen.....	15
8. Ajankohdan edullisuus suurempiin hankintoihin.....	16
9. Aikooko talous hankkia omistusasunnon seuraavien 12 kk aikana	17
10. Aikooko talous hankkia henkilöauton seuraavien 6 kk aikana	18
11. Ostoaikomukset eräissä kulutusryhmissä seuraavien 6 kk aikana	19
12. Millainen ajankohta on säästämisen kannalta	20
13. Miten todennäköisesti talous säästää seuraavien 12 kk aikana	21
14. Millainen ajankohta on luotonoton kannalta	22
15. Aikooko talous ottaa luottoa seuraavien 12 kk aikana	23

Katsaus

Tulokset perustuvat kotitalouksien haastatteluihin elokuussa (viikko 34) ja marraskuussa (viikko 47) 1996.

Suomen talouskehitys

Mennyt vuosi (kuvio 1, sivu 9)

Kuviosta 1 käy ilmi miten kuluttajat ovat arvioineet Suomen talouskehitystä. Mittarina käytetään kuluttajien vastauksista johdettua saldolukua. Saldoluvun laskenta-periaate on esitetty sivulla 8. Talouslaman aikana 1990-luvun alussa saldoluku oli pitkään noin miinus viisikymmentä. Talouskasvun alettua kuluttajien arviot paranivat nopeasti. Vuosina 1994–1995 saldoluku oli parhaimmillaan plus kahdenkymmenen tuntumassa. Kevään 1996 talouden minitaantumana takia kuluttajien arviot heikkenivät mutta loppuvuodesta talouskasvu nopeutui ja kuluttajien mielialat paranivat.

Marraskuussa 1996 saldoluku oli +17,4. Neljäkymmentäkuusi prosenttia vastaajista arvioi maan talouden parantuneen, yksitoista prosenttia huonontuneen edellisen vuoden aikana. Miehet (saldoluku +21) arvioivat talouskasvun hieman paremmaksi kuin naiset (+14). Pääkaupunkiseudun (+28) asukkaat olivat myönteisempiä kuin muualla asuvat. Aluejako on esitetty sivulla 8. Kaikissa 10-vuotisikäryhmissä alle 55 vuotta oltiin suunnilleen yhtä tyytyväisiä (+20) talouden kehitykseen. 55–65-vuotiaiden saldoluku oli +16. Yli 65-vuotiaiden (+0) mielestä yleinen taloustilanne oli samanlainen kuin vuotta aiemmin.

Tuleva vuosi (kuvio 2, sivu 10)

Kuluttajat arvioivat marraskuussa, että maan talous kohen-tuu seuraavien 12 kuukauden aikana. Talousodotuksia mit-taavan osoittimen arvo oli +16,4. Myönteisyys oli kasvanut kevästä 1996 selvästi. Marraskuussa neljä kymmenestä uskoi maan talouden paranevan seuraavan vuoden aikana. Joka kymmenes ennusti talouden huononevan.

Miesten (+20) talousodotukset olivat marraskuussa myönteisempiä kuin naisten (+13). Pääkaupunkiseudun (+23) kotitaloudet luottivat muita alueita vahvemmin talouden kasvuun. Eri ikäisistä myönteisimmät odotukset olivat alle 25-vuotiailla (+25). Eläkeikäiset (-2) arvelivat maan talouden seuraavan vuoden aikana hieman taantuvan.

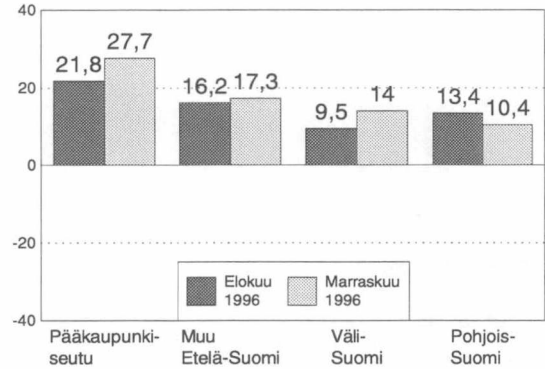
Oman talouden kehitys

Mennyt vuosi (kuvio 6, sivu 14)

Kotitalouksien mielestä heidän oma taloutensa huononi usean vuoden ajan. Saldoluku oli miinuksella vuodesta 1991 alkaen aina toukokuulle 1996 asti. Elo- ja marras-kuussa 1996 osoittimen arvo oli +1. Kuusi kymmenestä arvioi taloutensa samanlaiseksi kuin vuotta aiemmin. Joka viides katsoi taloutensa parantuneen ja joka kuudes huonontuneen viimeisten 12 kuukauden aikana. Alle 45-vuotiaat (+6) arvioivat taloutensa hieman parantuneen, tätä vanhemmat (-5) hieman huonontuneen. Pää-kaupunkiseudun kotitaloudet pitivät talouskehitystään parempana kuin muiden alueiden kotitaloudet omaansa.

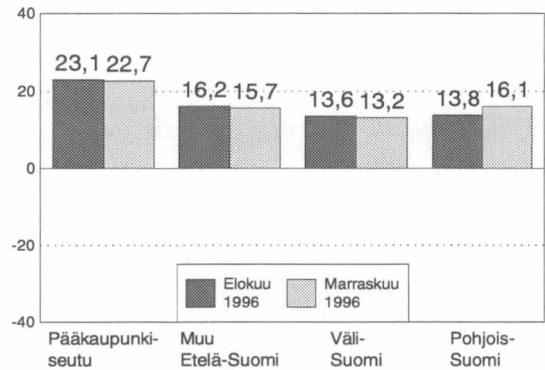
Alueittaiset arviot talouskehityksestä edellisten 12 kk aikana

kotitalouksien arviot saldolukuna

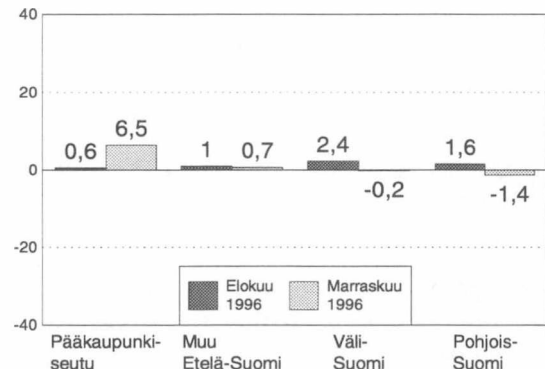
Alueittaiset ennusteet talouskehityksestä seuraavien 12 kk aikana

kotitalouksien arviot saldolukuna

Alueittaiset arviot oman talouden kehityksestä edellisten 12 kk aikana

kotitalouksien arviot saldolukuna

Tuleva vuosi

(kuvio 7, sivu 15)

Kuluttajat ovat arvioineet oman taloutensa tulevaa kehitystä varovaisen toiveikkaasti jo kolmatta vuotta. Marraskuussa 1996 talousodotuksia mittaava saldoluku oli +6. Kuusi kymmenestä uskoi taloutensa olevan vuoden kulluttua ennallaan. Joka viides arvioi taloutensa paranevan ja joka kymmenes huononevan. Alle 35-vuotiaat (+15) uskoivat taloutensa paranevan kohtalaisesti, 35–55-vuotiaat (+5) jonkinverran. Yli 55-vuotiaat (–5) arvioivat taloutensa hieman huononevan. Pääkaupunkiseudulla (+8) oman talouden paranemiseen luotettiin hieman yleisemmin kuin muualla.

Ostamisen edullisuus

(kuvio 8, sivu 16)

Ostamisen edullisuutta mittaavan osoittimen arvo oli marraskuussa +24. Miesten (+31) ja naisten (+17) arviot poikkesivat toisistaan melkoisesti. Pohjois-Suomessa (+15) arviot olivat muita alueita heikommät.

Kuluttajien luottamusindikaattori

(etukansi)

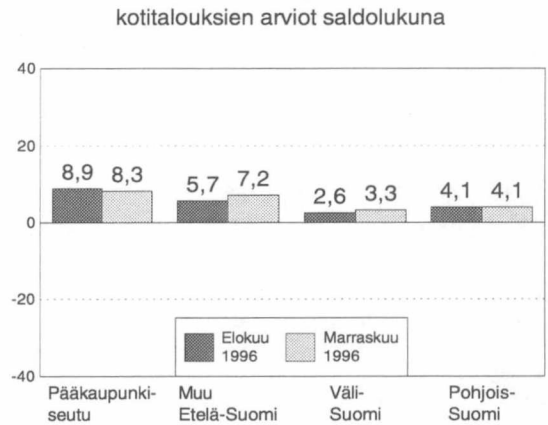
Kuluttajien luottamusindikaattori lasketaan edellä käsitellyjen osoittimien aritmeettisena keskiarvona. Laskentaperiaate on esitetty sivulla 8. Elokuussa 1996 sen arvo oli +12,5 ja marraskuussa +13,1. Arvo nousi kevään 1996 notkahduksen jälkeen korkeammalle kuin kertaakaan ennen. Miehet arvioivat luottamusindikaattoriin sisältyviä seikkoja yleensä myönteisemmin kuin naiset. Miesten luottamusindikaattori oli marraskuussa +16,6 ja naisten +9,6. Mielialat olivat Pääkaupunkiseudulla (+17,9) muuta maata paremmat.

Työttömyys

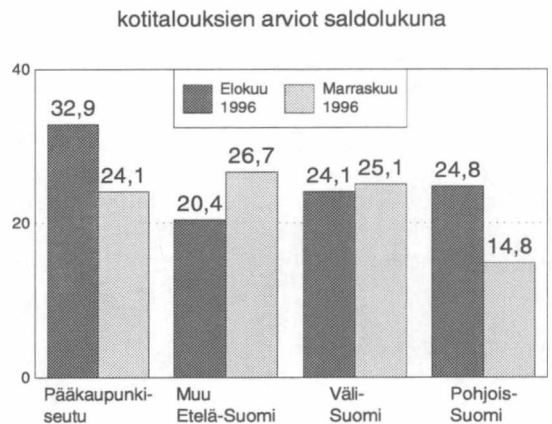
(kuvio 3, sivu 11)

Talouden kääntymisen nousuun on parantanut työttömyysarvioita. Työttömyysodotuksia mittaavan osoittimen arvo oli marraskuussa –17,8. Työttömien määrän arvioidaan seuraavien 12 kuukauden aikana vähenevän. Toukokuussa miehet (–21) luottivat naisia (–15) enemmän työttömyyden vähenemiseen.

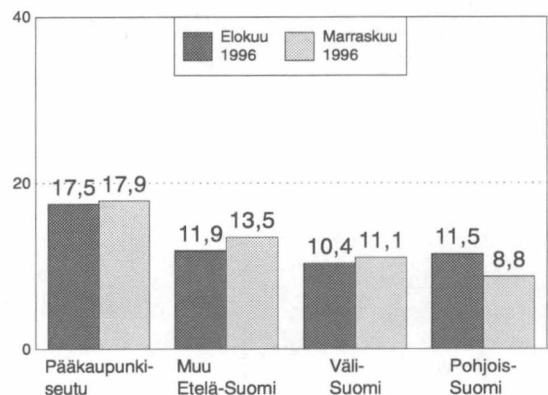
Alueittaiset ennusteet oman talouden kehityksestä seuraavien 12 kk aikana

Alueittaiset arviot ostamisen edullisuudesta elo- ja marraskuussa 1996

Kuluttajien luottamusindikaattori alueittain elo- ja marraskuussa 1996

Kuluttajahinnat

(Kuvioiden 4 ja 5 tiedot eivät ole marraskuusta 1995 alkaen vertailukelpoisia aikaisempien tietojen kanssa.)

Mennyt vuosi (kuvio 4, sivu 12)

Kuluttajabarometri mittaa myös miten suomalaiset seuraavat kuluttajahintojen muutoksia. Elokuuhun 1995 asti vastausvaihtoehdot olivat: paljon korkeammat, hiukan korkeammat, yhtä korkeat, hiukan matalammat, paljon matalammat. Saldoluku laskettiin sivulla 8 esitetyn periaatteen mukaisesti. Kun inflaatiokysymykset muutettiin EU:n kuluttajabarometrin mukaisiksi muuttuivat vastausvaihtoehdot (kuvio 4) ja saldon laskenta. Saldoluku on marraskuusta 1995 alkaen laskettu painottamalla hintojen nousua arvioivien vastausten (3 vaihtoehtoa) prosenttiosuudet luvulla + 0,5 ja laskua arvioivien vastausten (1 vaihtoehto) prosenttiosuus luvulla -0,5 ja laskeamalla luvut yhteen. Saldot ovat olleet negatiiviset vuonna 1995 ja vuoden 1996 alkupuoliskolla.

Kuluttajia pyydetään myös arvioimaan kuinka monta prosenttia hinnat ovat muuttuneet viimeisten 12 kuukauden aikana. Elokuussa hintojen muutokseksi kuluttajat arvioivat keskimäärin +0,1 ja marraskuussa +0,4 prosenttia. Tilastokeskuksen mittaaman kuluttajahintaindeksin muutokset olivat vastaavasti +0,4 ja +0,7 prosenttia.

Tuleva vuosi (kuvio 5, sivu 13)

Haastatellut arvioivat, että kuluttajahinnat tulevat seuraavien 12 kuukauden aikana hieman nousemaan. Myös tässä kysymyksessä vastausvaihtoehdot (katso kuvio 5) ja saldoluvun laskenta muuttuivat EU-barometrin kysymysten vuoksi. Hintojen muutokseksi seuraavien 12 kuukauden aikana ennustettiin elokuussa +1,4 ja marraskuussa +1,5 prosenttia.

Ostoaikomukset

Hyödykeryhmittäisiä ostoaikomuksia kysytään vain täysi-ikäisiltä vastaajilta. Ostoaikomukset koskevat seuraavaa puolta vuotta. Poikkeuksena omistusasunto, jonka osalta suunnittelujako on 12 kuukautta.

Omistusasunto (kuvio 9, sivu 17)

Asuntokaupan vilkkaina vuosina 1980-luvun lopulla asunnon ostoa suunnitteli joka kymmenes kotitalous. Kaksitoista prosenttia lapsiperheistä ja kahdeksan pro-

senttia aikuistalouksista aikoi tuolloin hankkia omistusasunnon, vaihtaa omistusasuntoa tai rakentaa omakotitalon. Tämän jälkeen ostoaikeet laskivat muutaman vuoden ajan. Lapsiperheiden ostoaikeet laskivat alimmillaan helmikuussa 1993 neljään prosenttiin ja aikuiskotitalouksien marraskuussa 1994 kolmeen prosenttiin.

Vuoden 1995 lopulta lähtien ostoaikeet ovat pikkuhiljaa nousseet. Vuoden 1996 elokuussa 6,2 ja marraskuussa 5,5 prosenttia kaikista kotitalouksista aikoi ostaa asunnon vuoden sisällä. Lapsiperheiden ostoaikeet ovat nousseet vahvasti. Marraskuussa 1996 kahdeksan sadasta lapsiperheestä aikoi ostaa asunnon vuoden sisällä. Aikuiskotitalouksien ostoaikeet ovat vaisumpia. Viisi sadasta aikuistaloudesta suunnitteli marraskuussa 1996 asunnon hankintaa vuoden sisällä.

Barometri selvittää myös asunnon hankinnan rahoitustapoja. Marraskuussa ostoa suunnittelevista 44 prosenttia ilmoitti tärkeimmäksi rahoitustavaksi nykyisen asunnon myyntitulon, 34 prosenttia pankkilainan, 5 prosenttia arava- tai asp-lainan ja 9 prosenttia omat säästöt. Pankkilainan osuus rahoitussuunnitelmissa oli kasvamaan päin.

Henkilöauto (kuvio 10, sivu 18)

Vuoden 1996 marraskuussa 11 prosenttia kotitalouksista aikoi ostaa tai vaihtaa henkilöauton puolen vuoden sisällä. Ostoaikeet olivat viime vuosikymmenen lopun tasolla. Tämän mukaan autoja myytäisiin puolessa vuodessa yhteensä noin 250 000 kappaletta. Uusia autoja näistä olisi 60 000 ja käytettyjä autoja 190 000 kappaletta.

Rahoitussuunnitelmat ovat pitkään pysyneet muuttumattomina. Puolet ostoa suunnittelevista aikoi rahoittaa autonsa hankinnan pääasiassa nykyisen auton myyntitulolla. Joka neljäs aikoi maksaa auton säästöillään. Pankkilainaa aikoi käyttää joka kymmenes. Osamaksukauppaan aikoi turvautua niinkään joka kymmenes.

Lomamatkat ja vapaa-aika

(kuvio 11, sivu 19)

Markan ulkoisen arvon heikentyminen ja matkavero jarruttivat ulkomaan matkasuunnitelmia vuosina 1993-94. Ulkomaan lomamatka oli tuolloin joka neljännen suunnitelmissa. Markan ulkoisen arvon vahvistuminen ja matkaveron poistuminen lisäsi matka-aikomuksia. Marraskuussa 1996 ulkomaan lomamatkaa suunnitteli kolme kotitaloutta kymmenestä. Innokkaimmin matkasuunnitelmia tekivät Pääkaupunkiseudun kotitaloudet (48 % alueen kotitalouksista). Matkustuaikomukset vähenivät pohjoiseen mentäessä. Osuudet olivat: muu Etelä-Suomi 30 %, Väli-Suomi 24 % ja Pohjois-Suomi 17 %. Eri ikäisistä innokkaimpia olivat 25-35-vuotiaat, joista neljä kymmenestä aikoi lomailia ulkomailla. Eläkeikäisistä joka kymmenes suunnitteli ulkomaan lomamatkaa.

Kotimaan lomamatkaa puolen vuoden sisällä suunniteltiin marraskuussa 44 prosenttia kotitalouksista. Eri alueista innokkaimpia olivat Pohjois-Suomen (56 %) ja Pääkaupunkiseudun (48 %) kotitaloudet. Muilta alueilta neljä kymmenestä kotitaloudesta aikoi lomailla kotimaassa puolen vuoden sisällä. Eri ikäisistä muita innokkaammin aikoiivat matkailla alle 25-vuotiaat (51%). Eläkeikäisistä joka viides aikoi tehdä kotimaan lomamatkan ennen seuraavaa kesää.

Vapaa-ajan asunnon hankintaa suunnitteli marraskuussa kaksi sadasta. Muun kulkuvälineen kuin auton aikoi hankkia 6,3 prosenttia kotitalouksista. Kalliita harrastus- ja urheiluvälineitä aikoi hankkia 15,4 prosenttia kotitalouksista. Eniten näitä ostoaikomuksia oli nuorilla. Aikomukset vähenivät vastaajan iän myötä. Osuudet ikäryhmittäin olivat: 18–34-vuotiaat 23%, 35–44-vuotiaat 15 %, 45–64 vuotiaat 10 % ja 65–74-vuotiaat 2 %.

Koti, asuminen

(kuvio 11, sivu 19)

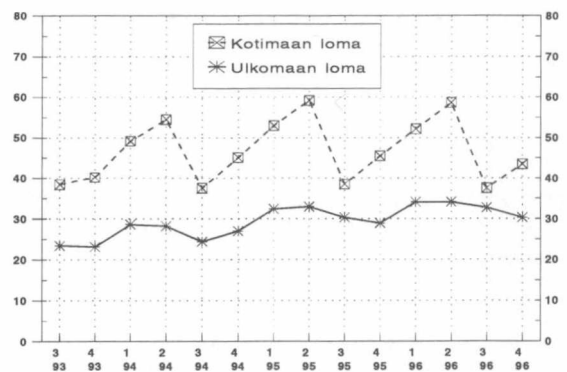
Laman aikana monet kotitaloudet joutuivat siirtämään remontti- ja sisustussuunnitelmiaan tai kodinkoneiden ja viihde-elektroniikan ostoaikeitaan. Hankintoja ei voi lykätä kovin pitkään kun asunnon ja koneiden kunto heikkenee ja uusiminen käy välttämättömäksi.

Viisi vuotta sitten kodin sisustamista suunnitteli kolmannes kotitalouksista. Sen jälkeen aiomukset laskivat roimasti. Helmikuussa 1993 vajaa neljäsosa kotitalouksista aikoi sijoittaa rahaa kodin sisustamiseen. Vuonna 1994 aiomukset kääntyivät nousuun ja marraskuussa 1996 kodinsisustamista seuraavan puolen vuoden sisällä suunnitteli 38 prosenttia kotitalouksista. Kodin sisustaminen on erityisen ajankohtaista kun kotia perustetaan. Myös lasten kasvaessa tulee tilanteita, jolloin kotia tulisi sisustaa uudelleen. Tämä näkyy eri ikäisten vastauksissa. Yli puolet 25–34-vuotiaiden kotitalouksista (55 prosenttia) aikoi tehdä sisustushankintoja kotiin. Muissa ikäryhmissä prosentiosuudet olivat: 18–24 -vuotiaat 44 %, 35–44-vuotiaat 41 %, 45–54-vuotiaat 34 %, 55–64-vuotiaat 20 % ja yli 65-vuotiaat 10 %.

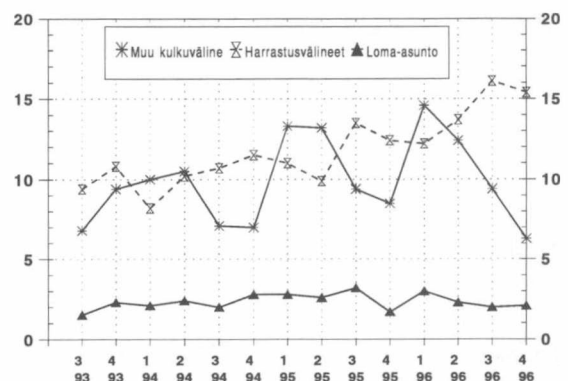
Ennen lamaa asuntoremonttia tai kodinkoneiden hankintaa suunnitteli joka neljäs kotitalous. Laman aikana remonttisuunnitelmat laskivat kahteenkymmeneen ja kodinkoneiden ostoaikeet viiteentoista prosenttiin. Vuonna 1993 ostoaiomukset kääntyivät varovaiseen nousuun. Marraskuussa 1996 remonttia suunnitteli 25 prosenttia ja kodinkoneiden ostoa 22 prosenttia kotitalouksista. Kodin remontointitarve riippuu paljolti perheen koosta ja erityisesti lasten lukumäärästä. Eri kokoisissa talouksissa remonttiaikeet olivat seuraavat: 1 henkilö 16 prosenttia, 2 henkilöä 25 prosenttia, 3 henkilöä 32 prosenttia, 4 henkilöä 34 prosenttia, 5 henkilöä 39 prosenttia ja 6 henkilöä tai enemmän 41 prosenttia. Aikuis- ja lapsitalouksista 21 prosenttia ja lapsiperheistä 34 prosenttia aikoi remontoida kotia.

Viihde-elektroniikkaa aikoi marraskuussa hankkia joka neljäs kotitalous. Miehet (30 %) ovat naisia (21 %) innokkaampia hankkimaan viihde-elektroniikkaa. Eri ikäisistä suunnitelmia oli eniten nuorilla. Hankinta-aiomukset vähenivät iän myötä. Osuudet eri ikäryhmissä olivat: alle 25-vuotiaat 48 %, 25–34-vuotiaat 38 %, 35–44-vuotiaat 23 %, 45–54-vuotiaat 16 %, 55–64-vuotiaat 8 % ja yli 65-vuotiaat 11 %.

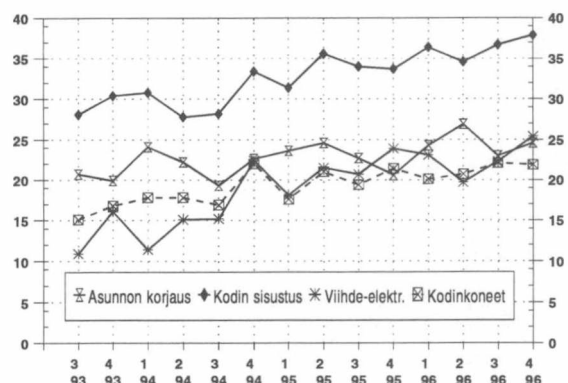
% kotitalouksista aikoo tehdä lomamatkan 6 kk sisällä

% kotitalouksista aikoo käyttää rahaa seuraaviin menokohteisiin

% kotitalouksista aikoo käyttää rahaa seuraaviin menokohteisiin

Säästäminen

(kuviot 12–13, sivut 20–21)

Säästämisen edullisuutta mittaava saldoluku vaihtelee talletuskorkojen muutoksia seurailleen. Marraskuussa 1996 pisteluku oli -18,9. Naisten ja miesten mielipiteissä ei ollut suurta eroa. Ikäryhmistä 15–24-vuotiaat (+10) pitivät säästämistä edullisena – kaikki muut ikäryhmät epäedullisena.

Säästämissaikoiksi koskeva kysymys muuttui lokakuussa 1995. Suomen barometrissä oli kysytty kuinka säännöllisesti kotitalous säästää seuraavien 12 kuukauden aikana. EU-barometrissä kysytään kuinka todennäköisesti kotitalous säästää seuraavien 12 kuukauden aikana. Tästä syystä kuvion 13 tiedot eivät ole marraskuusta 1995 alkaen vertailukelpoisia aiempien tietojen kanssa.

Vuoden 1996 marraskuussa 63 prosenttia kotitalouksista (1 425 000 kpl) arvioi säästävänsä rahaa seuraavien 12 kuukauden aikana. Säästöjä voidaan käyttää eri tarkoituksiin. Yleisin säästämismotiivi oli velanhoidon, jota varten aikoi säästää 825 000 taloutta. Muut motiivit ja talouksien lukumäärät olivat: pahanpäivän vara 811 000, loma 725 000, kestokulutushyödykkeet 458 000, vanhuuden vara 286 000, asuntoon etukäteen 152 000, muu syy 115 000 taloutta.

Säästöön jäävät varat voidaan sijoittaa eri tavoin. Tavallisin suunniteltu sijoitusmuoto oli pankkitili tai talletus, jolle 933 000 taloutta aikoi sijoittaa säästönsä. Muut sijoitusmuodot ja talouksien lukumäärät olivat: arvopaperit 204 000, kiinteä omaisuus 185 000, asunto-osake 171 000, vapaa-ajan asunto 56 000, taide- ja arvoesineet 51 000 ja muu sijoitusmuoto 55 000 taloutta.

Kotitalouksilta kysyttiin myös niiden rahatilannetta. Marraskuussa 1996 kotitaloudet jakaantuivat rahatilanteensa mukaan seuraavasti: "talous velkaantuu": 3,5 %, "kulutukseen joudutaan käyttämään säästöjä": 4,0 %, "rahat riittävät nipin napin": 44,3 %, "talous pystyy säästämään hieman": 42,5 % ja "talous pystyy säästämään paljon": 4,2 % kotitalouksista.

Luotonotto

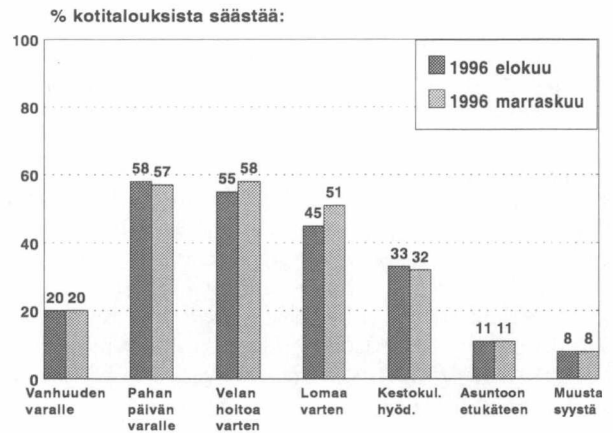
(kuviot 14–15, sivut 22–23)

Arviot lainanoton edullisuudesta ovat muuttuneet viime vuosina myönteisemmiksi korkojen laskiessa. Lainanoton edullisuutta mittaava saldoluku oli marraskuussa 20,5. Miehet (+29) suhtautuvat lainanottoon selvästi myönteisemmin kuin naiset (+12).

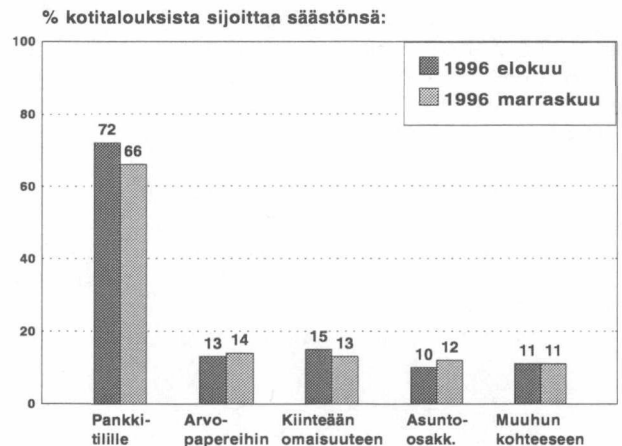
Lainanottoaikomukset ovat viime vuosina hieman nousseet. Vuoden 1996 marraskuussa 11,7 prosenttia kotitalouksista aikoi ottaa lainaa seuraavien 12 kuukauden aikana. Nuoret suunnittelivat muita innokkaammin lainanottoa. 18–24-vuotiaista joka neljäs aikoi ottaa lainaa. Yli 55-vuotiaista vain 5 prosenttia suunnitteli lainanottoa.

Luottoa voidaan ottaa yhteen tai useampaan tarkoitukseen. Marraskuussa luottoa aiottiin ottaa eri tarkoituksiin seuraavasti: opinnot 28, asunto-osake, kestokulutushyödykkeet, kiinteä omaisuus kukin 21 prosenttia ja muu käyttötarkoitus 17 prosenttia. Kukaan haastelluista ei aikonut ottaa lainaa arvopapereita varten.

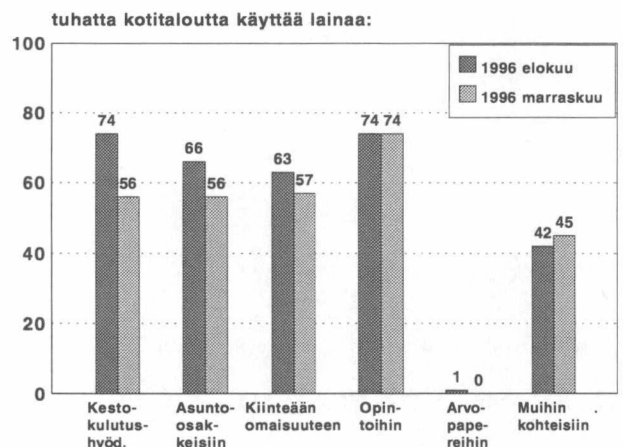
Mihin tarkoitukseen kotitaloudet säästävät?

Säästöjen sijoituskohteet

Mihin kotitaloudet aikovat ottaa lainaa?

Tutkimusmenetelmä

Kuluttajabaromerin avulla mitataan suomalaisten mielikuvia yleisestä ja oman kotitalouden taloudellisesta kehityksestä sekä aikomuksista tehdä suurempia hankintoja, säästää tai ottaa luottoa. Ensimmäinen kuluttajabarometritutkimus tehtiin marraskuussa 1987. Vuoteen 1991 asti se tehtiin kaksi kertaa vuodessa – touko- ja marraskuussa. Vuonna 1992 tutkimuskerrat nostettiin neljään. Tutkimuskuukaudet olivat helmi-, touko-, elo- ja marraskuu. Lokakuusta 1995 alkaen tiedot kerätään joka kuukausi.

Tutkimuksen otoskoko oli elokuussa 2 088 ja marraskuussa 1 884. Vastauksia saatiin elokuussa 1 756 ja marraskuussa 1 643. Elokuussa vastausprosentti oli 84,1 ja marraskuussa 87,2. Tiedot kerätään Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen yhteydessä tietokoneavusteisesti. Suurin osa tiedoista saadaan puhelinhaastatteluilla. Tutkimusalueena on koko maa. Vastajat edustavat Suomen 15–74-vuotiasta väestöä iän, sukupuolen, asuinlänin ja äidinkielen suhteen. Tutkimuksessa käytetään kuutta rotatoivaa paneelia. Samalle henkilölle esitetään kysymykset kolme kertaa aina puolen vuoden välein. Kohdehenkilöistä on usia aina noin kolmannes.

Kuluttajabarometrin kysymykset ovat alusta lähtien olleet suurimmaksi osaksi vertailukelpoiset vastaavien kansainvälisten tutkimusten kanssa. Tilastokeskus alkoi kerätä lokakuussa 1995 EU-komission toimeksiannosta tietoja suomalaisten kuluttajien mielialoista kuukausittain. Tässä yhteydessä yhdenmukaistettiin Suomen barometrikysymykset EU-maiden harmonisoidun kuluttajatutkimuksen viidentoista kysymyksen kanssa. Tämä aiheutti pieniä muutoksia Tilastokeskuksen tutkimuksen tietosisältöön. EU-kysymysten lisäksi Tilastokeskuksen kuukausibarometri sisältää parikymmentä Suomen omaa kysymystä, jotka ovat olleet mukana alusta lähtien.

Luottamusindikaattori

Kuluttajien luottamusindikaattori saadaan Euroopan Unionin alueella sovellettavan laskentatavan mukaisesti seuraavien kysymysten saldoluviista:

- Suomen taloudellinen tilanne tällä hetkellä verrattuna 12 kuukautta sitten vallinneeseen tilanteeseen
- Suomen taloudellinen tilanne 12 kuukauden kulluttua verrattuna tällä hetkellä vallitsevaan tilanteeseen
- Oma taloudellinen tilanne tällä hetkellä verrattuna 12 kuukautta sitten vallinneeseen tilanteeseen
- Oma taloudellinen tilanne 12 kuukauden kulluttua verrattuna tällä hetkellä vallitsevaan tilanteeseen
- Ajankohdan edullisuus suurempiin hankintoihin.

Saldoluvut lasketaan yhteen ja jaetaan viidellä. Saldolukujen ja kuluttajien luottamusindikaattorin arvoalue on (-100, 100).

Saldoluku

Tutkimuksesta laadituissa kuvioissa viitataan saldolukuihin. Laskentaperiaate on seuraava: Haastateltavilta kysytään: "Millainen on mielestänne Suomen taloudellinen tilanne tällä hetkellä verrattuna 12 kuukautta sitten vallinneeseen tilanteeseen?" Vastausvaihtoehdot on esitetty oheisessa taulukossa. Kunkin vastausvaihtoehdon prosenttiosuus kerrotaan sen painokertoimella. Tulojen summana saadaan *saldoluku*. Esimerkkinä kuvio 1, sivu 9: Suomen taloudellinen tilanne nyt verrattuna 12 kuukautta sitten, elokuu 1996.

Vastaus	%-osuus	Painokerroin	Tulo
Paljon parempi	0,8	1	0,8
Jonkin verran parempi	39,7	0,5	19,8
Samanlainen	45,9	0	0
Jonkin verran huonompi	8,5	-0,5	-4,2
Paljon huonompi	1,2	-1	-1,2
Ei osaa sanoa	3,9	0	0
Yhteensä	100		15,2 = Saldoluku

Aluejako

Pääkaupunkiseutu: Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen

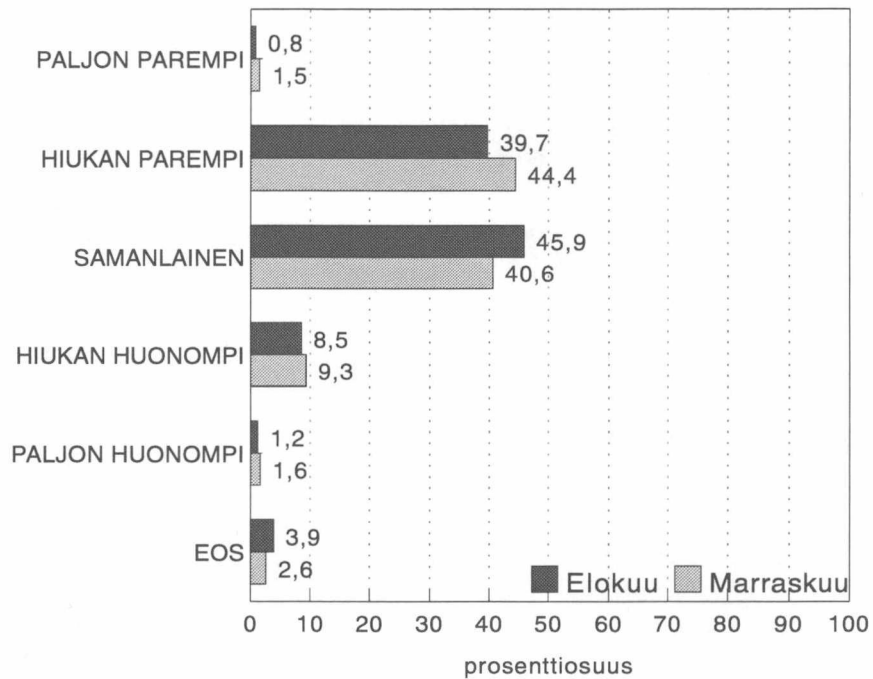
Muu Etelä-Suomi: Muu Uudenmaan lääni, Turun ja Porin lääni, Hämeen lääni, Kymen lääni

Väli-Suomi: Mikkelin lääni, Pohjois-Karjalan lääni, Kuopion lääni, Keski-Suomen lääni, Vaasan lääni

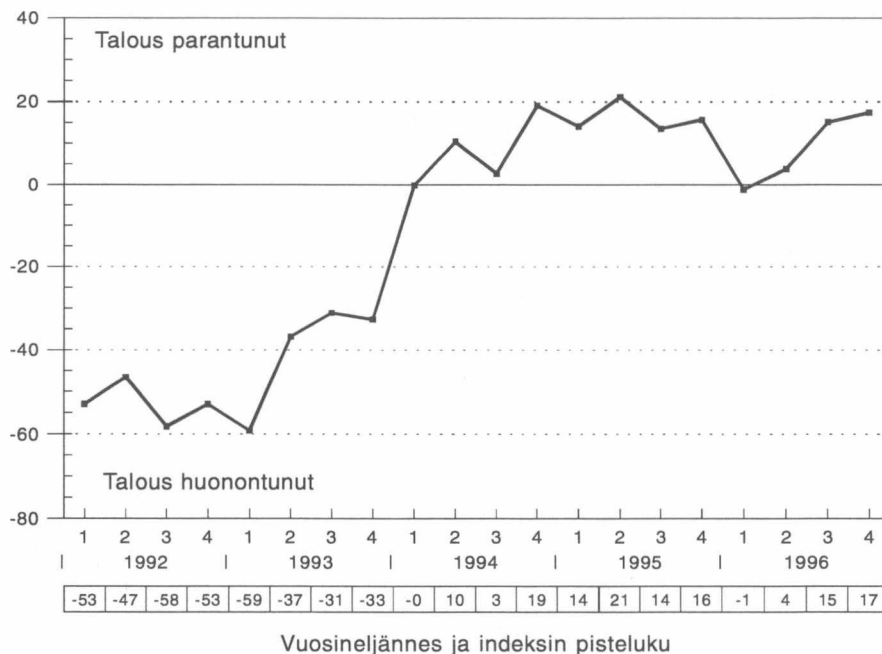
Pohjois-Suomi: Oulun lääni, Lapin lääni

1. Suomen taloudellinen tilanne

Nyt verrattuna 12 kuukautta sitten

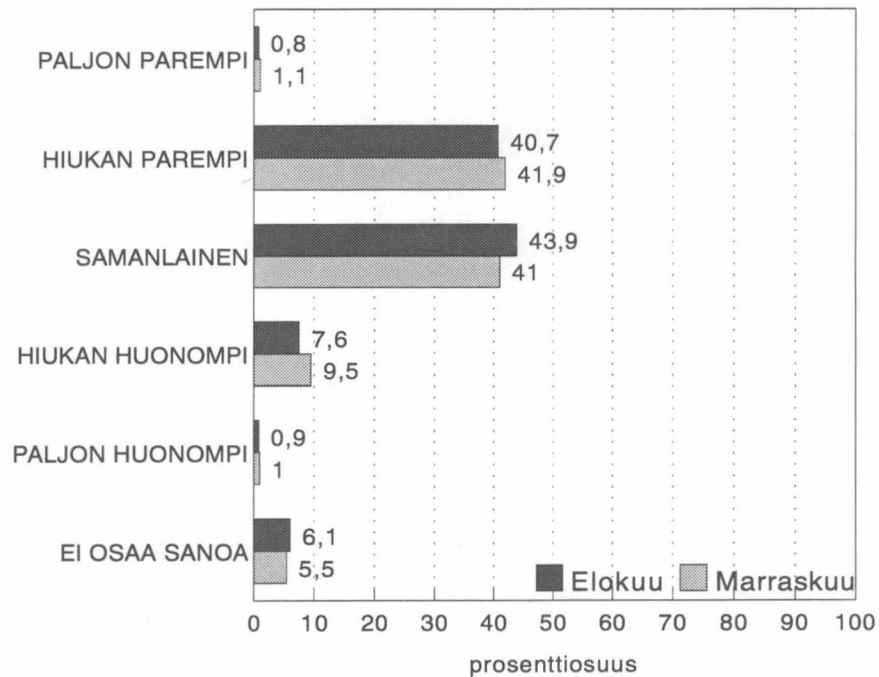
Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

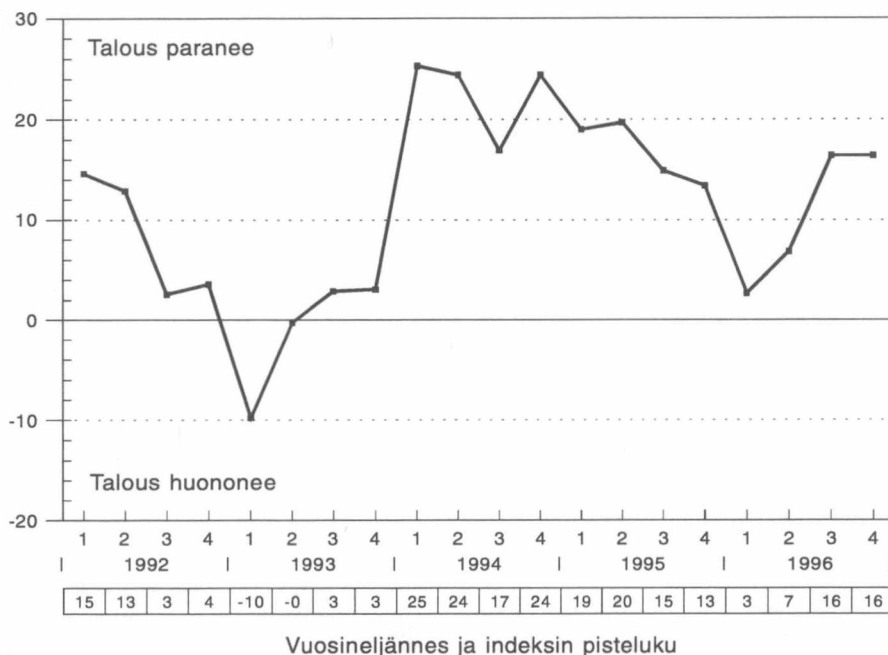

2. Suomen taloudellinen tilanne

12 kuukauden kuluttua verrattuna nykyhetkeen

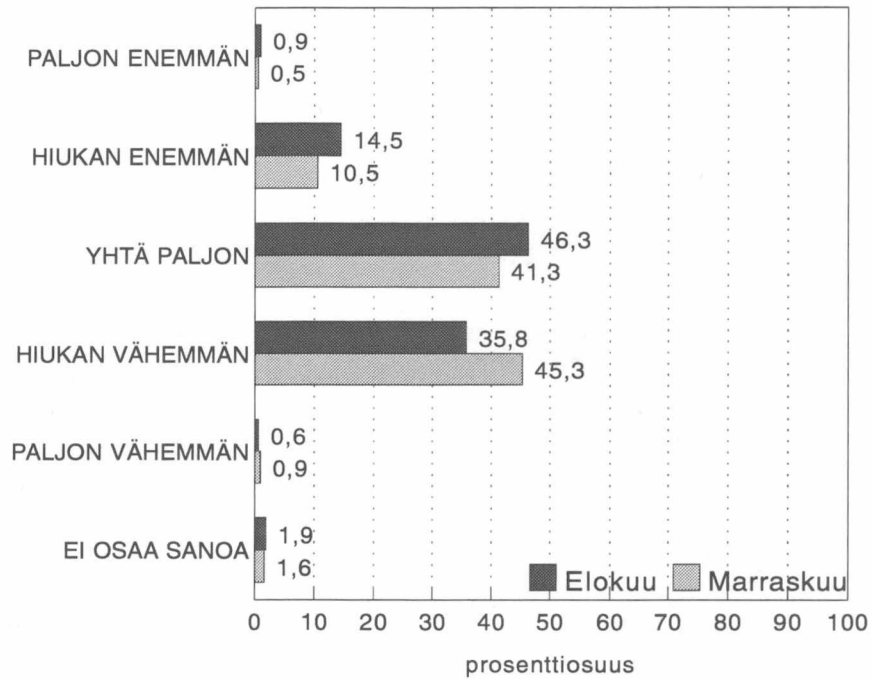
Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

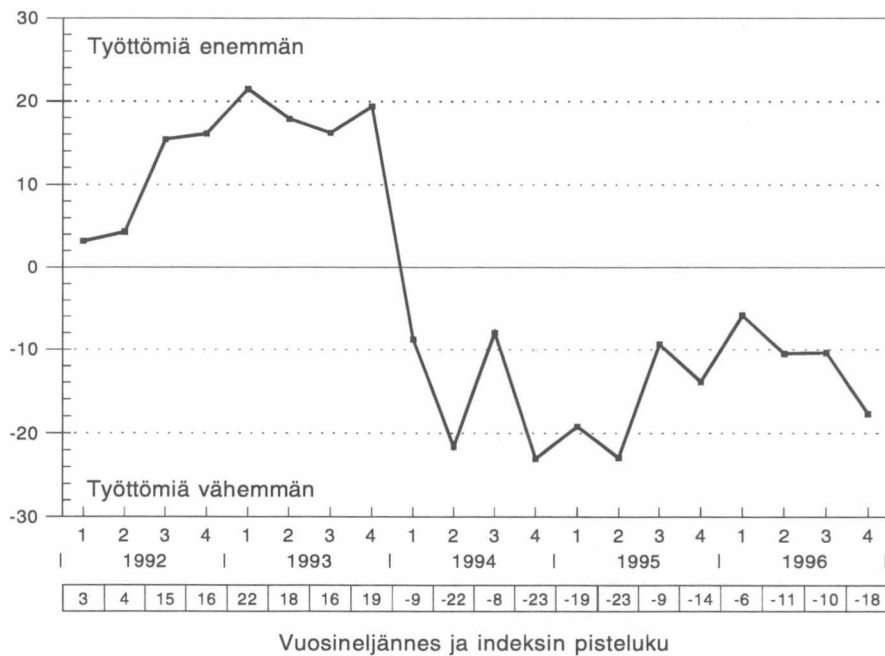
Vuosineljännes ja indeksin pisteluku

3. Työttömien määrä

12 kuukauden kuluttua verrattuna nykyhetkeen

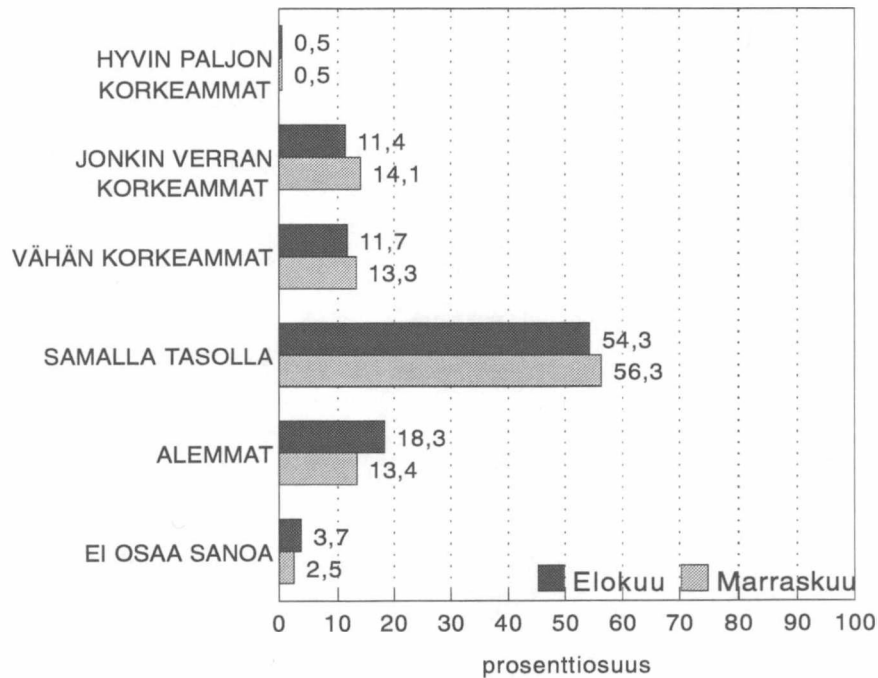
Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

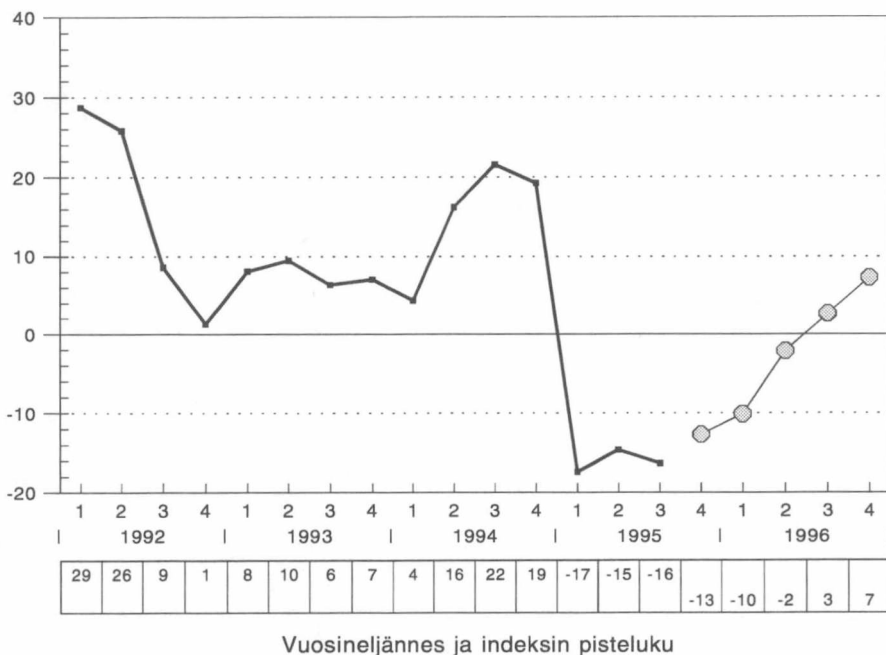
Vuosineljännes ja indeksin pisteluku

4. Elinkustannukset^{*)}

Nyt verrattuna 12 kuukautta sitten

Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

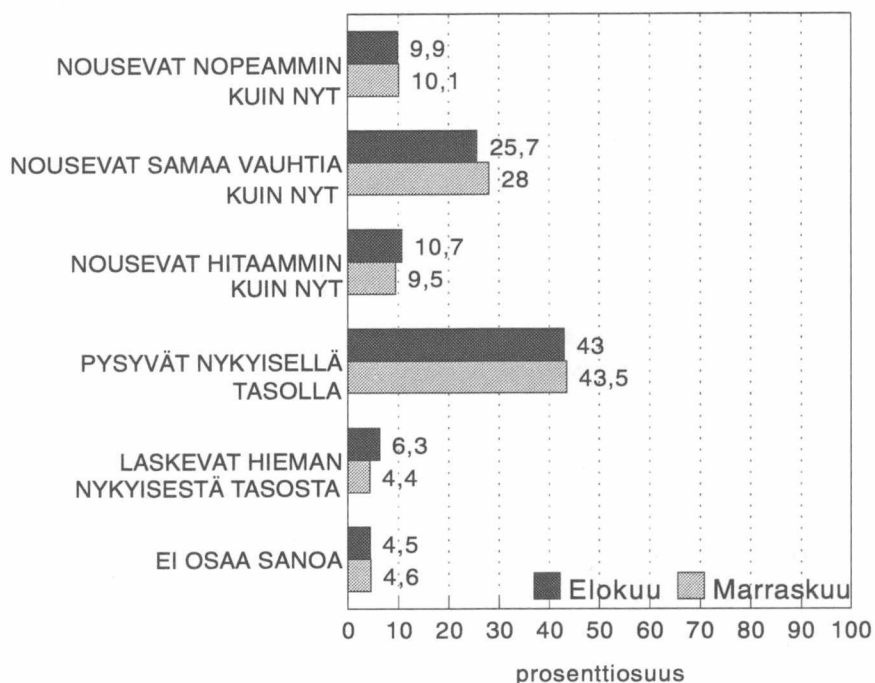

^{*)} Kysymyksen vastausvaihtoehdot ovat muuttuneet marraskuussa 1995 EU:n kuluttajabarometrin mukaiseksi. Saldolukua ei ole voitu laskea samoin perustein kuin aiemmin. Katso sivu 5.

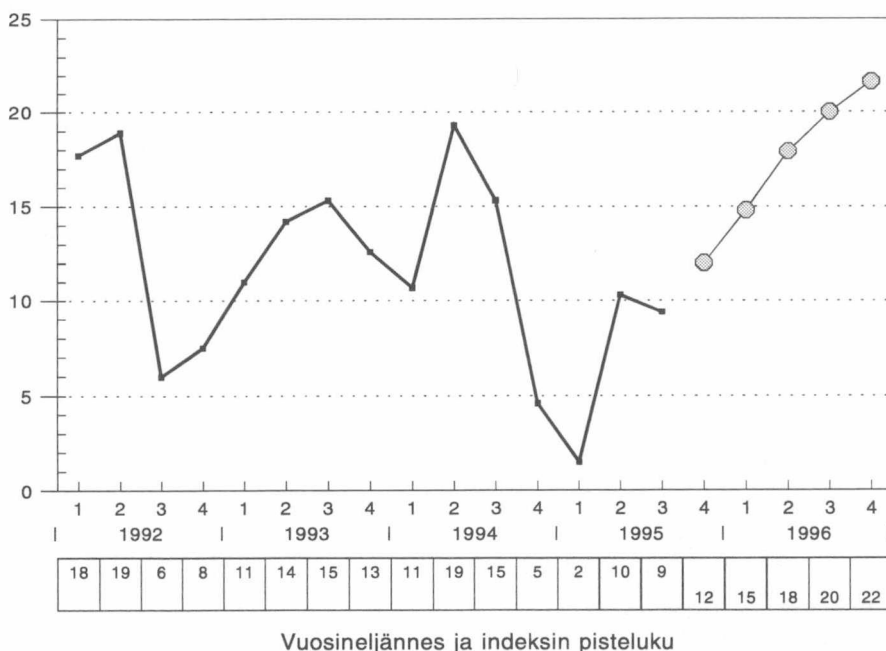

5. Kuluttajahinnat^{*)}

Muutos seuraavien 12 kuukauden aikana

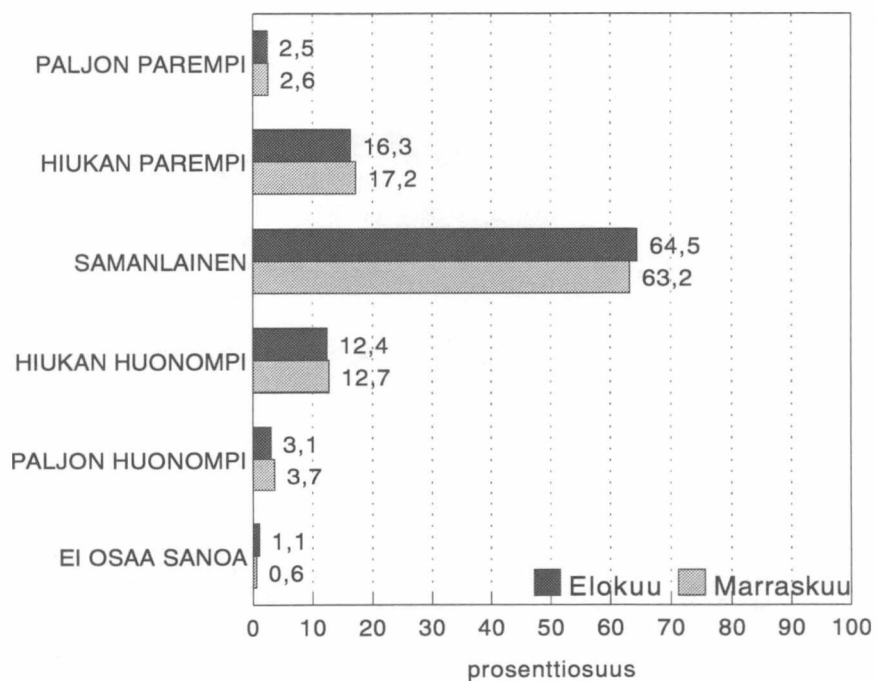
Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

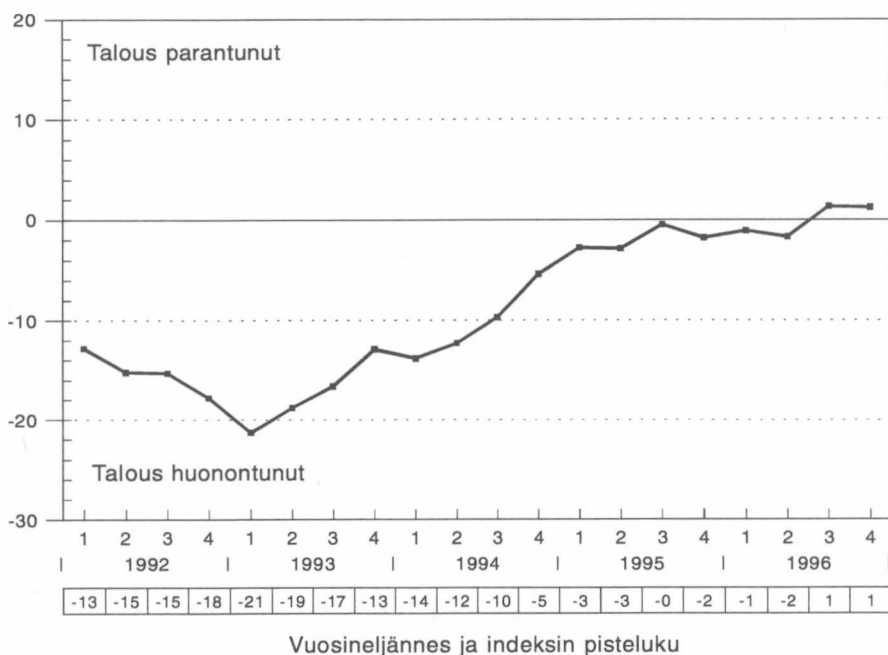
^{*)} Kysymyksen vastausvaihtoehdot ovat muuttuneet marraskuussa 1995 EU:n kuluttajabarometrin mukaiseksi. Saldolukua ei ole voitu laskea samoin perustein kuin aiemmin. Katso sivu 5.

6. Oman talouden tilanne

Nyt verrattuna 12 kuukautta sitten

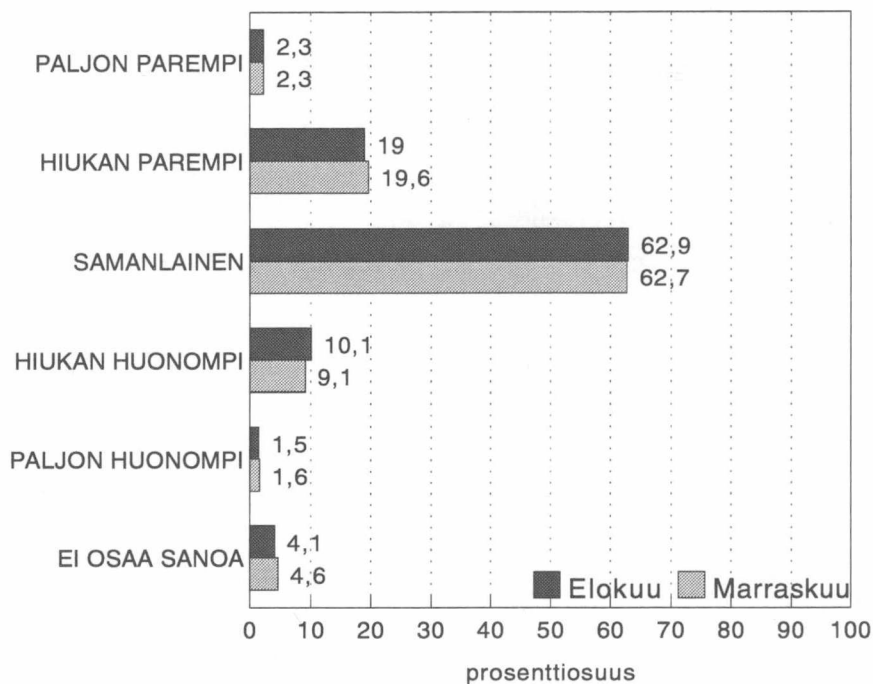
Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

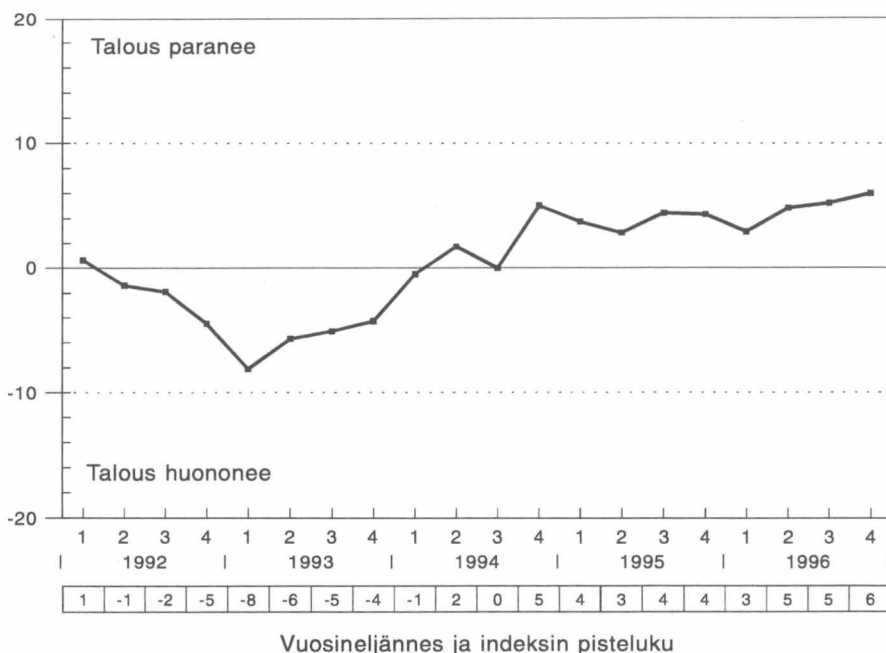
Vuosineljännes ja indeksin pisteluku

7. Oman talouden tilanne

12 kuukauden kuluttua verrattuna nykyhetkeen

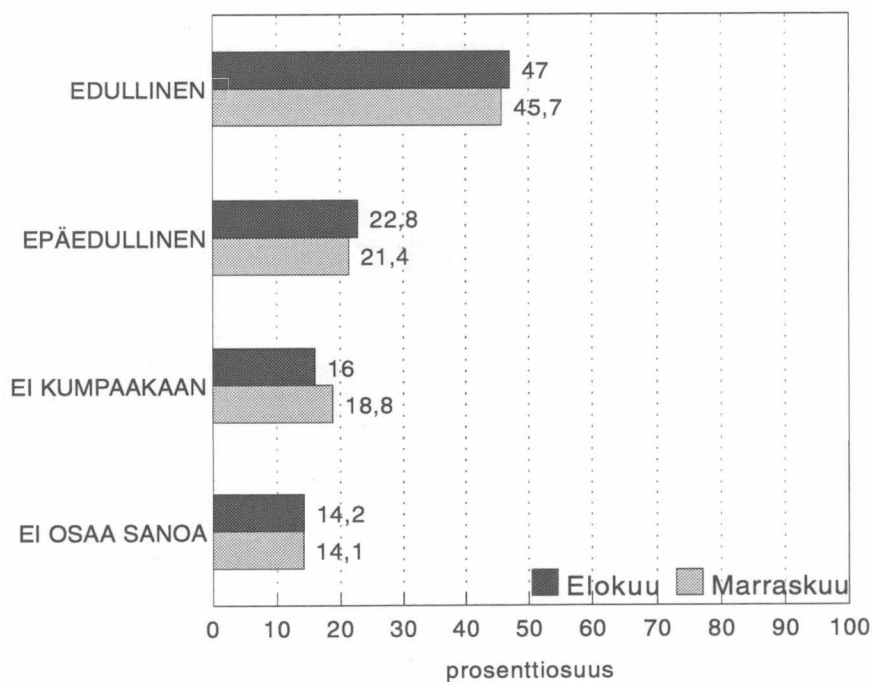
Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

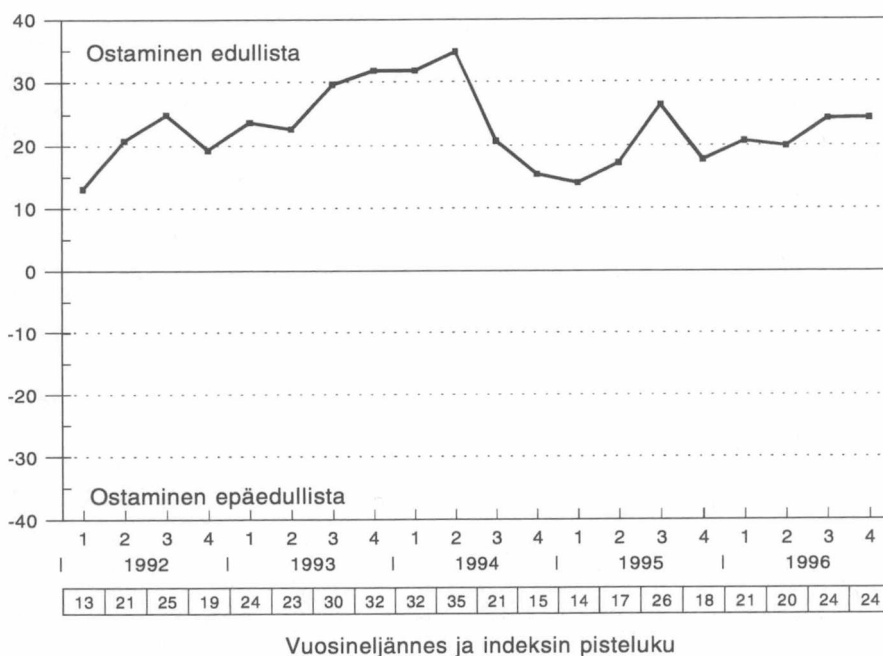
Vuosineljännes ja indeksin pisteluku

8. Ajankohdan edullisuus

Suurempiin hankintoihin

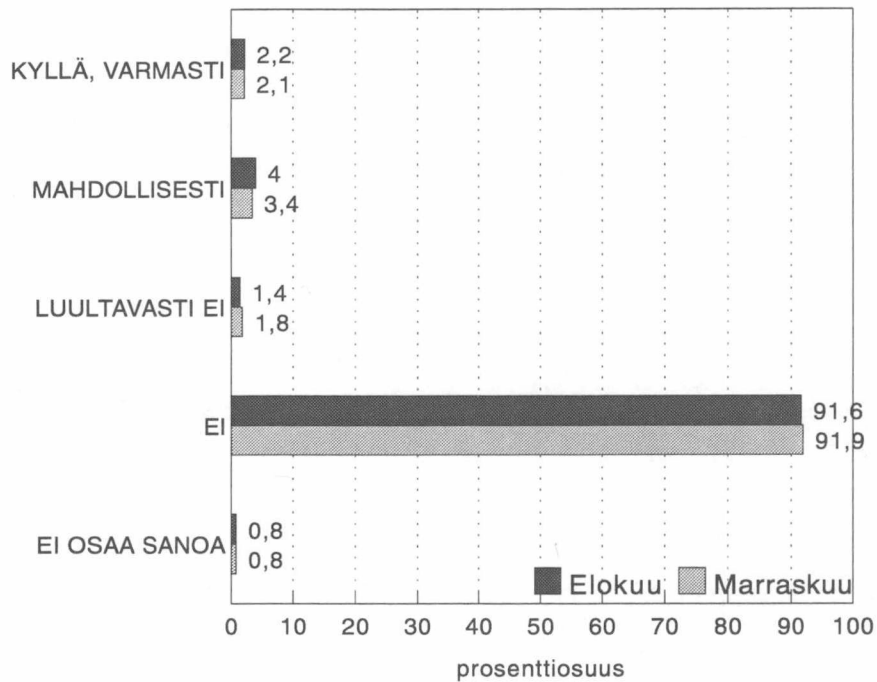

Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

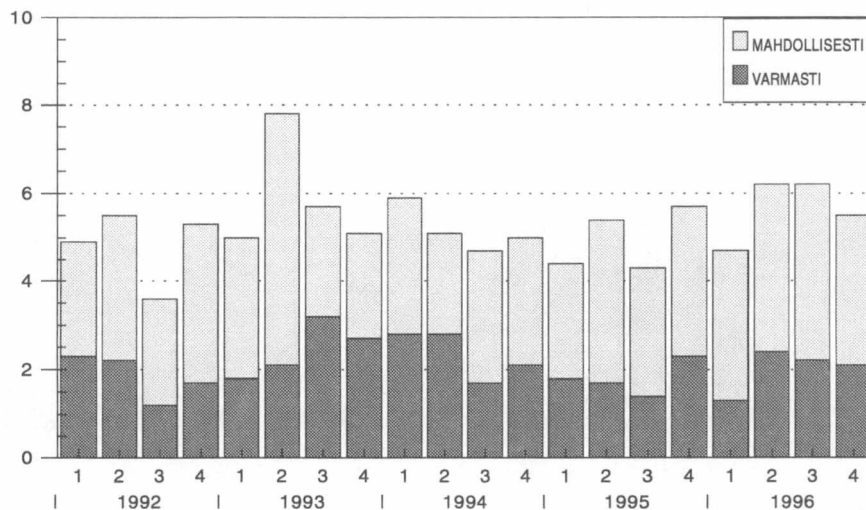
9. Aikooko talous hankkia omistusasunnon

Seuraavien 12 kuukauden aikana

Aikomukset mittausajankohdasta toiseen

% kotitalouksista aikoo ostaa asunnon:

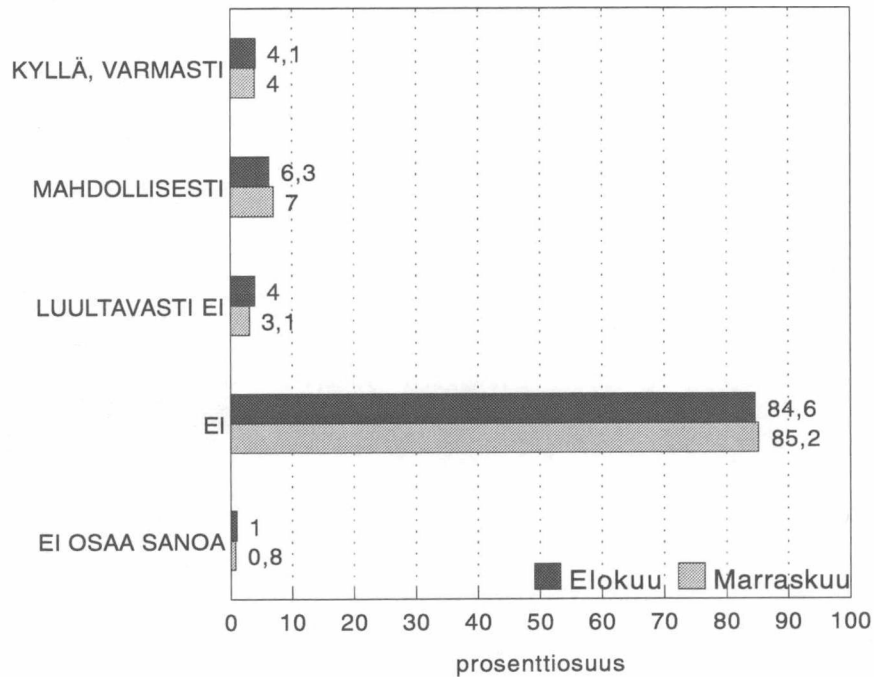

MAHDOLLISESTI	2,6	3,3	2,4	3,6	3,2	5,7	2,5	2,4	3,1	2,3	3	2,9	2,6	3,7	2,9	3,4	3,4	3,8	4	3,4
VARMASTI	2,3	2,2	1,2	1,7	1,8	2,1	3,2	2,7	2,8	2,8	1,7	2,1	1,8	1,7	1,4	2,3	1,3	2,4	2,2	2,1

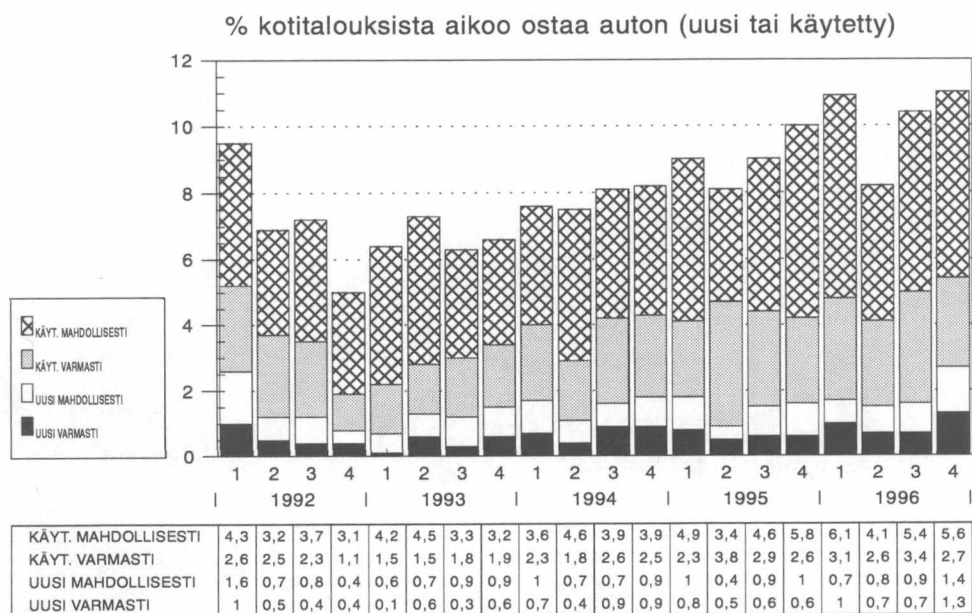
Vuosineljännes ja aikomusprosentti

10. Aikooko talous hankkia henkilöauton

Seuraavien 6 kuukauden aikana

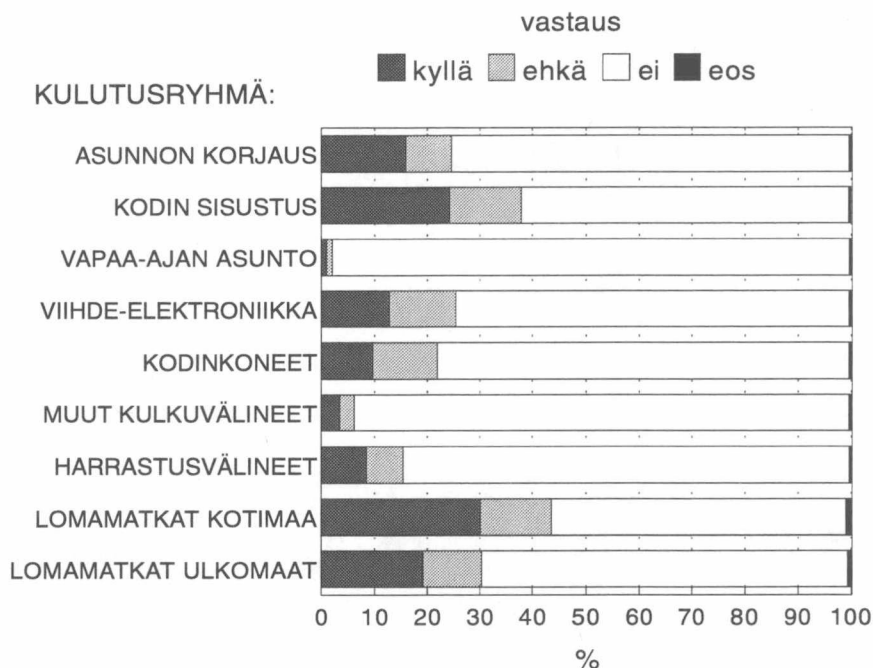
Aikomukset mittausajankohdasta toiseen

Vuosineljännes ja aikomusprosentti

11. Ostoaikomukset eräissä kulutusryhmissä

Seuraavien 6 kuukauden aikana, marraskuu 1996

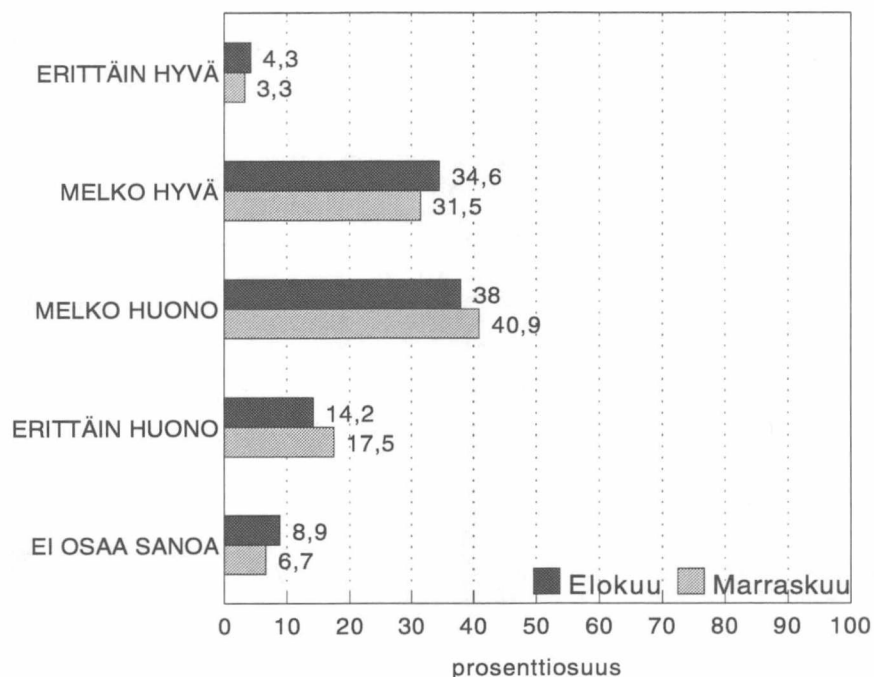

Kyllä- ja ehkä-vastausten %-osuudet elo- ja marraskuussa 1996

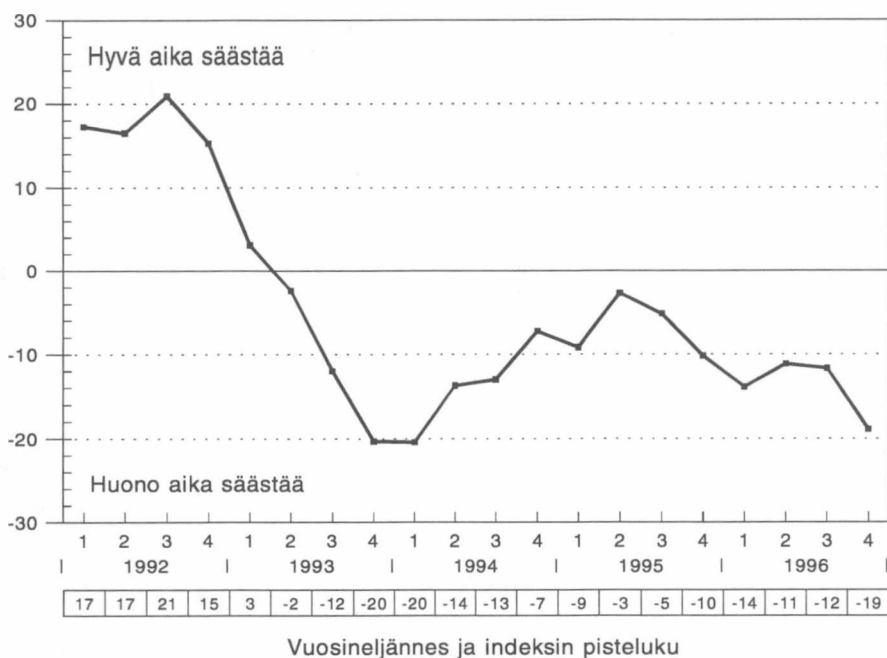
Kulutusryhmä	Prosenttiosuudet			
	Elokuu 1996		Marraskuu 1996	
	Kyllä	Ehkä	Kyllä	Ehkä
Asunnon korjaus	15,1	7,9	15,9	8,7
Kodin sisustus	22,5	14,2	24,2	13,7
Vapaa-ajan asunto	0,7	1,3	1,0	1,1
Viihde-elektronikka	12,1	10,2	12,8	12,6
Kodinkoneet	10,2	11,9	9,7	12,2
Muut kulkuvälineet (ei auto)	5,3	4,1	3,5	2,8
Harrastusvälineet	9,8	6,3	8,5	6,9
Lomamatkat kotimaa	25,1	12,4	30,1	13,5
Lomamatkat ulkomaat	19,8	12,9	19,1	11,2

12. Millainen ajankohta on

Säästämisen kannalta

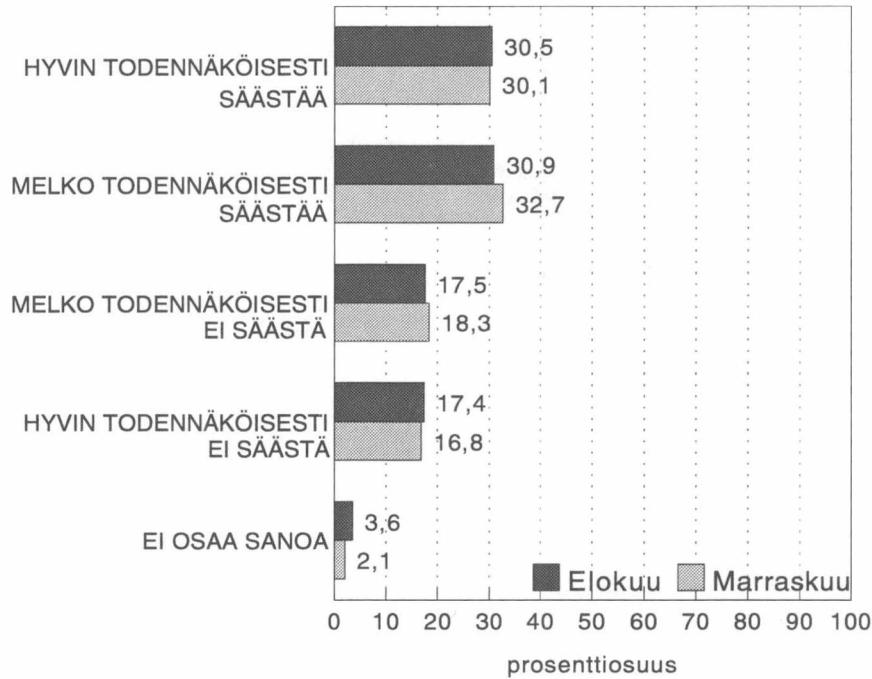
Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

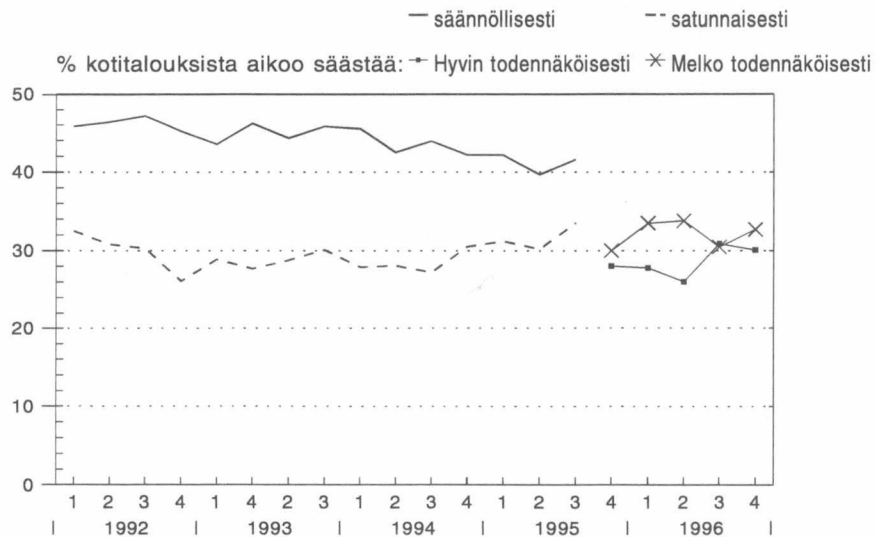

13. Miten todennäköisesti talous säästää*)

Seuraavien 12 kuukauden aikana

Säästämisaikomus ajankohdasta toiseen

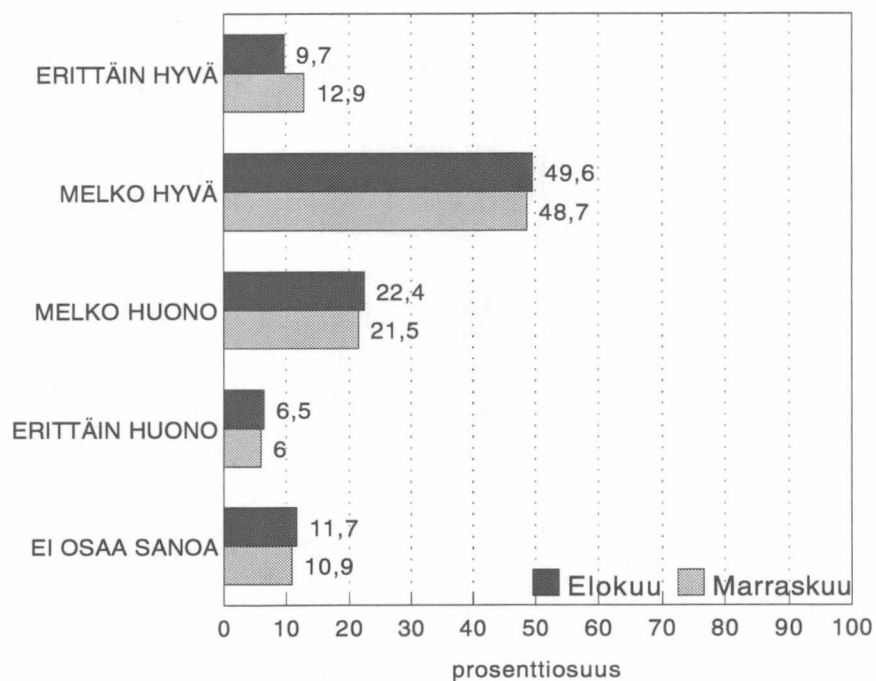
säännöllisesti	46	46	47	45	44	46	44	46	46	43	44	42	42	40	42					
satunnaisesti	33	31	30	26	29	28	29	30	28	28	27	31	31	30	34					
Hyvin todennäköisesti																28	28	26	31	30
Melko todennäköisesti																30	34	34	31	33

Vuosineljännes ja aikomusprosentti

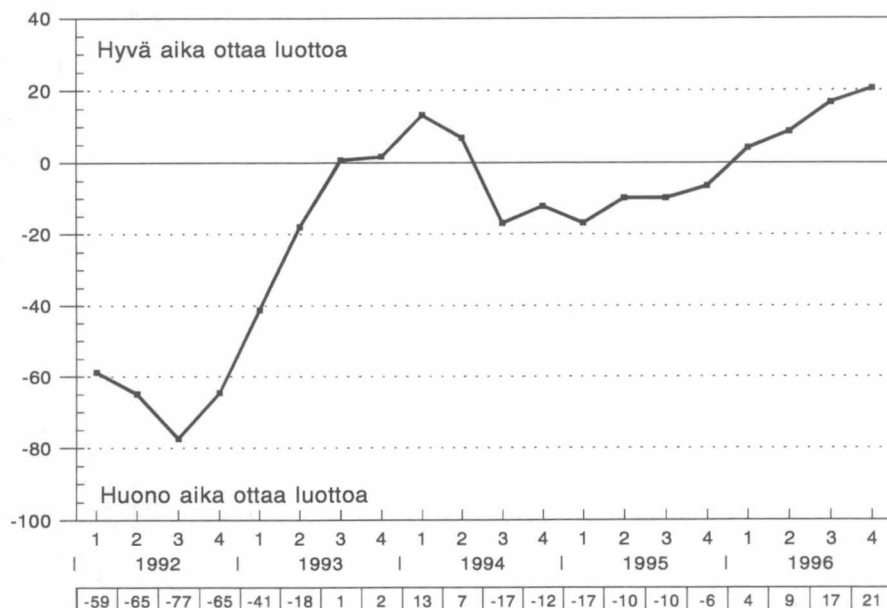
*) Kysymys ja vastausvaihtoehdot ovat muuttuneet marraskuussa 1995 EU:n kuluttajabarometrin mukaiseksi.

14. Millainen ajankohta on

Luotonoton kannalta

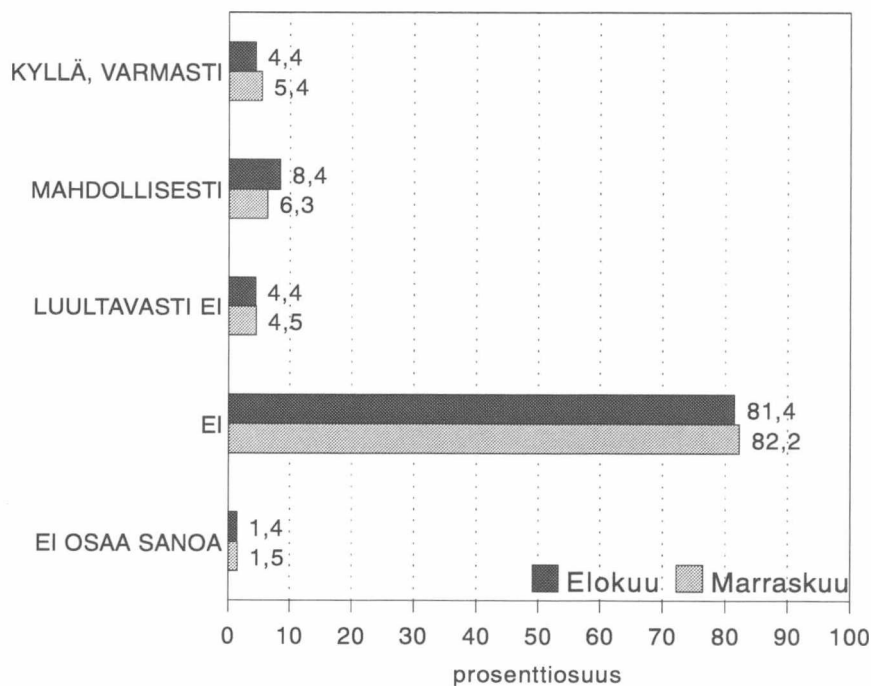
Indeksinä mittausajankohdasta toiseen

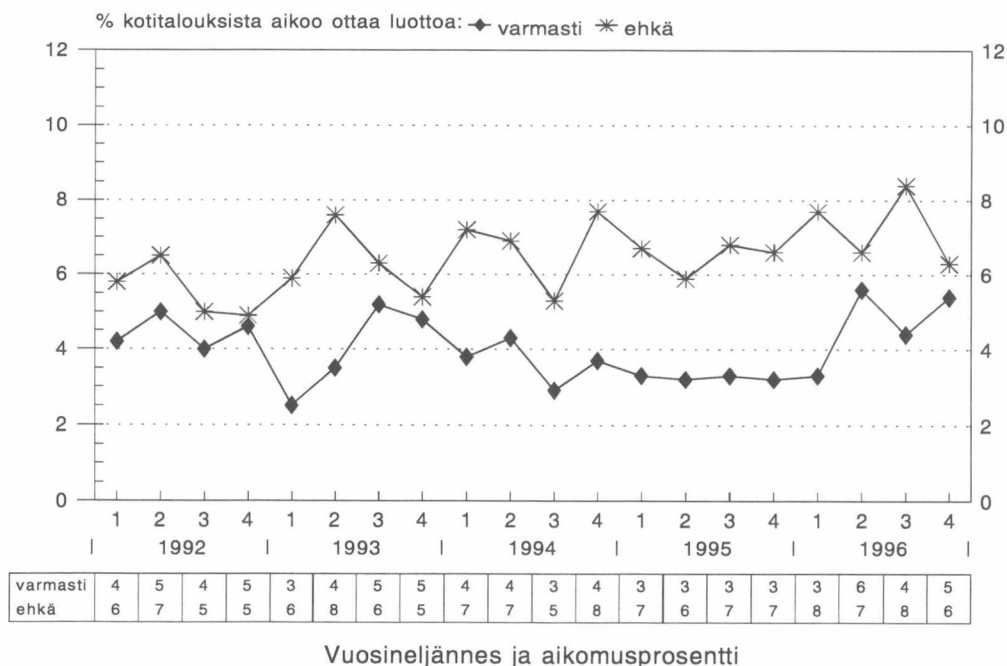
Vuosineljännes ja indeksin pisteluku

15. Aikooko talous ottaa luottoa

Seuraavien 12 kuukauden aikana

Luoton ottoaikomus ajankohdasta toiseen

SVT Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Tulot ja kulutus 1997:6
Inkomst och konsumtion
Income and Consumption

Tiedustelut:

Pellervo Marja-aho
(09) 17 341